

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

Finansministeren
20. februar 2014

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 37 (Alm. del) af 29. oktober 2013

Spørgsmål

Vil ministeren oplyse antallet af personer herunder også SU-modtagere, som modtager offentlige ydelser, og som har en disponibel indkomst under regeringens fattigdomsgrænse? Ministeren bedes opdele antallet af personer på typer af overførselsindkomst.

Svar

Definitionen af gruppen af økonomisk fattigetager udgangspunkt i anbefalingerne fra Ekspertudvalget om fattigdom – jf. En dansk fattigdomsgrænse – analyser og forslag til opgørelsesmetoder, Ekspertudvalg om fattigdom, 2013 – og omfatter personer, der opfylder følgende tre betingelser:

- Den disponible indkomst er i tre år i træk under 50 pct. af medianindkomsten,
- familiens formue er tre år i træk under 100.000 kr. pr. voksen (i 2010-niveau), og
- personen er tre år i træk ikke studerende og deler ikke husstand med studerende over 17 år.

Efter denne definition er gruppen af økonomisk fattige således ikke afgrænset alene på baggrund af en bestemt indkomstgrænse.

Det mål for den disponible indkomst, der indgår i definitionen af økonomisk fattige, er opgjort på familieniveau og derefter fordelt ligeligt på alle medlemmer af familien, herunder børn. Opgørelsen tager udgangspunkt i den såkaldte ækvivalerede disponible indkomst¹, dvs. den faktiske disponible indkomst korrigeres, så der tages højde for stordriftsfordele og for, at børn skal forsøges af de voksnes indkomst, jf. også kapitel 4 i En dansk fattigdomsgrænse – analyser og forslag til opgørelsesmetoder, Ekspertudvalg om fattigdom 2013.

¹Den ækvivalerede disponible indkomst er opgjort som følgende: Familiens disponible indkomst i alt / (antal voksne + antal børn)^{0,6}

I den seneste opgørelse, der er baseret på indkomstoplysninger for perioden 2008-2010, er antallet af økonomisk fattige opgjort til ca. 42.200 personer i 2010. Heraf er knap 31.500 voksne (dvs. personer på 18 år eller derover), og de resterende ca. 10.700 er børn (dvs. personer under 18 år).

Børnenes placering i gruppen af økonomisk fattige afspejler forældrenes indkomst- og formuesituation. Det er en konsekvens af opgørelsesmetoden, hvor familiens indkomst fordeles ligeligt på alle personer i familien. I nedenstående opdeling efter typer af overførselsindkomst er der alenetaget udgangspunkt i de knap 31.500 voksne personer i gruppen af økonomisk fattige, da det typisk kun er personer over 18 år, der modtager indkomsterstøttende ydelser mv.

Det er imidlertid ikke muligt helt entydigt at kategorisere de enkelte personer i gruppen af økonomisk fattige efter typen af overførselsindkomst, idet de pågældende personer ofte har et varierende indkomstgrundlag set over den 3-årige periode, der er udgangspunktet for opgørelsen. I gennemsnit modtager de pågældende personer overførselsindkomster i lidt over halvdelen af den 3-årige periode og har indkomst fra beskæftigelse, selvstændig virksomhed eller private pensionsudbetalinger etc. – samt evt. perioder uden indkomst – i den resterende periode.

Det svarer til, at der blandt de 31.500 voksne i gruppen af økonomisk fattige i 2010 i gennemsnit årligt har været godt 16.600 helårsmodtagere af overførselsindkomstset over perioden 2008-2010, som ligger til grund for opgørelsen af antallet af økonomisk fattige i 2010, mens godt 14.800 helårspersoner i gennemsnit ikke har modtaget overførselsindkomster, jf. tabel 1.

De fleste typer af overførselsindkomst vil isoleret set typisk indebære en indkomst over niveauet for økonomisk fattigdom. Det er således normalt en kombination af særlige forhold, herunder familiens indkomster fra andre kilder end overførselsindkomst, store renteudgifter etc., som bevirker, at personer er i gruppen af økonomisk fattige.

Det bemærkes dog, at de såkaldte fattigdomsydelser – der omfatter starthjælp, introduktionsydelse, timeregler og kontanthjælpsloftet – som regeringen og Enhedslisten afskaffede i forbindelse med finansloven for 2012, isoleret set har bidraget til at øge det opgjorte antal økonomisk fattige i 2010. Den foreliggende opgørelse i 2010 omfatter således en række personer på disse ydelser. Afskaffelsen af disse ydelser vil isoleret set medvirke til at reducere antallet af økonomisk fattige fremadrettet.

Kontanthjælp er den mest udbredte type af overførselsindkomst blandt personerne i gruppen af økonomisk fattige. Således har de 31.500 voksne i gruppen af økonomisk fattige i 2010 i perioden 2008-2010 tilsammen modtaget kontanthjælp svarende til, at der i gennemsnit årligt har været 9.750 helårsmodtagere af kontanthjælp, jf. tabel 1.

Tabel 1

Gennemsnitligt årligt antal helårsmodtagere af offentlige indkomstoverførsler i perioden 2008-2010 i gruppen af økonomisk fattige (fyldt 18 år) i 2010

	Helårspersoner
Antal voksne i gruppen af økonomisk fattige i 2010	31.480
Heraf helårspersoner uden overførselsindkomst (gns. 2008-2010)	14.840
Helårsmodtagere af overførselsindkomst i alt (gns. 2008-2010)	16.640
Dagpenge	220
Kontanthjælp	9.750
Starthjælp	660
Introduktionsydelse	530
Omfattet af timeregler	40
Løntilskud	60
Orlov	30
SU	750
Ledighedsydelse	40
Sygedagpenge	710
Revalidering	220
Fleksjob	40
Førtidspension	920
Efterløn	110
Folkepension	2.220
Øvrige	340

Anm.: Antallet af helårsmodtagere af overførselsindkomst er beregnet med udgangspunkt i personernes modtagelse af den enkelte ydelse i den 3-årige periode, der ligger til grund for afgrænsningen af økonomisk fattigdom..

Fx har gruppen af økonomisk fattige i perioden 2008-2010 tilsammen modtaget dagpenge svarende til et årligt gennemsnit på 220 helårsmodtagere. Personer under 18 år er ikke med i opgørelsen, idet personer under 18 år typisk ikke modtager indkomsterstøttende overførsler.

Kilde: Beregninger på basis af 33,3 pct. af befolkningen samt beskæftigelsesministeriets DREAM-database.

Den næstmest udbredte type af overførselsindkomst blandt de voksne personer i gruppen af økonomisk fattige er folkepension. De knap 31.500 voksne har i perioden 2008-2010 tilsammen modtaget folkepension svarende til et årligt gennemsnit på 2.220 helårsmodtagere. Hertil skal det bemærkes, at særlige tillæg til brøkpensionister ikke indgår i opgørelsen, og at indkomsten for brøkpensionister dermed kan være undervurderet.

Jf. definitionen af økonomisk fattige indgår studerende – samt personer, som er i familie og fortsat deler husstand med voksne studerende (dvs. studerende som er fyldt 18 år) – ikke i gruppen af økonomisk fattige. I sagens natur vil man derfor som udgangspunkt forvente, at personer i gruppen af økonomisk fattige ikke har

modtaget SU. Den anvendte definition af, hvornår man kan betegnes som studerende, indebærer dog, at en del af personerne i gruppen af økonomisk fattige har modtaget SU i et begrænset omfang, svarende til at der i gennemsnit årligt har været ca. 750 helårsmodtagere af SU set over perioden 2008-2010, jf. tabel 1.

Det skal bemærkes, at opgørelsen af økonomisk fattigdom er et statistik mål, der opgøres med et par års forsinkelse. Opgørelsen kan ikke bruges til at identificere konkrete personer, som aktuelt kan siges at være økonomisk fattige.

Formålet med opgørelsen er at give et bedre grundlag for at kunne prioritere og tilrettelægge en målrettet indsats på det socialpolitiske område, herunder at bidrage med bedre viden om de bagvedliggende sociale problemer, som kan have betydning for den sociale mobilitet ind og ud af økonomisk fattigdom.

Med venlig hilsen

Bjarne Corydon